

21/07/2013

סיכום מבחן זני תות בערוגות תלויות ברמת נגב
מיכל עמיחי, שבתאי כהן, רמי גולן, רועי יוסף, איימי חזקיה

מבוא:

בבואנו לחפש גידולים חקלאיים המתאימים לגידול באזור רמת נגב, בחרנו לבחון זני תות שונים, בשיטת התות התלוי, בשתילה סתוית, כמטרה לזהות זנים בעלי יכולת הנבה גבוהה, בכדי לגוון את סל המוצרים האפשריים של חקלאי רמת נגב. התות זקוק למים בעלי רמת מליחות נמוכה ביותר, איכות מים זו קיימת ברמת נגב משום שהמים מגיעים ממכון ההתפלה באשקלון. ברמת נגב שוררים תנאי אקלים אידיאליים לגידול תות, (קיץ קריר, חורף קר אך עם קרינה גבוהה) ואנו רוצים לבחון מגוון רחב של זנים בכדי להתאים את הזן המתאים ביותר לאזורנו.

מטרת המחקר: לבחון מגוון זנים שונים למציאת הזנים המתאימים ביותר לאזור רמת הנגב.

שיטות וחוברים:

השתילה בוצעה בתאריך **23/09/12** במבנה חממה מחופה רשת צל (30%) בלבד, בתוך ערוגות תלויות באוויר ובתוכן מצע קוקוס. הערוגות הוצבו במרחק 0.8 מ' זו מזו, 18 מ' אורכן. המבנה חופה בגגות פלסטיק בתחילת חודש נובמבר. בניסוי השתתפו 7 זנים שונים אשר נשתלו ב-4 חזרות, כל חזרה באורך של 6 מטרים מתוכם נדגמו 4 (2.5 מ"ר), הפירות מחלקות הדגימה נלקחו לבדיקת השהיה לבחינת חיי המדף, שכללו אחסון באריזות נספק של 1/2 ק"ג, מדופנות בפלסטיק בועות, בטמפ' של 4-2 מ"צ למשך 5 ימים ויומיים נוספים בטמפ' של 20 מ"צ. הקטיף התבצע 2-3 פעמים בשבוע, בשעות הבוקר המוקדמות, לתוך נספקטים עם ריפוד פלסטיק בועות. הזנים שהשתתפו במבחן הם: **תמיר, רותמי, מלאך, יסמין, דנדי, שני והזן 693**. מקור השתילים היה משק פטקין אשר באזור הבשור.

החלקה הושקתה במי מתפיל ללא מהילה, בתוספת דשן מור 4:2:6. מי הטפטפת ומי הנקז נבדקו ברמה יומיומית וכאשר רמת החנקן בנקז עלתה מעל 70ppm הופסק הדישון זמנית. גם רמת PH במצע נבדקה ובוצעה החמצה של המצע באמצעות חומצה גופרתית החל מתאריך 26/12/12, לצורך שיפור קליטת יסודות המיקרו בצמח.

הניסוי הסתיים בתאריך 02/04/13.

תוצאות:

להלן טבלה המציגה את תוצאות הקטיפים של הזנים השונים לאחר מיון לקטגוריות שונות, מסודרת לפי סדר יורד של תוצאות היבול הכללי:

זן	טון/ד יבול כללי	טון/ד' יבול סוג 'א'	טון/ד' יבול סוג 'ב'	% אחוז יצוא	גרם משקל פרי
תמיר	11.7	11	0.765	93	20
רותמי	9.93	9.77	0.165	98	22
שני	9.92	9.36	0.564	94	20
דנדי	9.01	8.01	1	89	17
מלאך	8.53	8.28	0.244	97	20
יסמין	7.27	6.6	0.671	90	18
639	5.74	4.95	0.793	86	16

בטבלה הבאה מובאות תוצאות היבול מסוג א' בלבד (טון/ד'), בחודשי הקטיפה השונים בזנים הנבחנו:

	639	דנדי	יסמין	מלאך	רותמי	שני	תמיר
נובמבר	0.139	0.582	0.675	0.079	0.507	0.73	0.303
דצמבר	0.501	0.495	0.505	0.211	0.643	0.504	1.09
ינואר	1.41	1.36	1.11	0.972	2.01	1.74	1.7
פברואר	1.55	2.52	2.27	2.59	2.72	3.01	2.85
מרץ	1.27	2.95	1.98	4.28	3.65	3.24	4.81
אפריל	0.088	0.107	0.064	0.149	0.225	0.136	0.213

תוצאות בדיקות האיכות (ממוצעות לעונה) לאחר השהיה מובאות בטבלה הבאה:

זן	מוצקים	רכים	רקבון עוקץ	רקבון פרי	עוקץ יבש	קצה לבן	הת' חיצונית	כתם צבע	ציון איכות (עד 10)
	%	%	%	%	%	%	%	%	
639	73	27	0	7	17	2	0	34	4.5
רותמי	64	36	5	19	3	8	0	45	3.1
יסמין	52	48	1	12	13	1	1	61	3
דנדי	54	46	1	12	12	28	0	50	2.9
תמיר	53	47	1	17	17	24	0	65	2.7
מלאך	49	51	2	26	28	31	0	73	2.2
שני	42	58	4	33	18	5	2	63	1.5

סיכום ומסקנות:

מתוך התוצאות הנ"ל אנו רואים כי ניתן להגיע ליבולים גבוהים בגידול תות בשיטה זו, באזור רמת נגב. הזנים שהביאו לתוצאות הגבוהות ביותר היו "תמיר", "רותמי" ו"שני", אך תוצאות האיכות שלהם לא היו הטובות ביותר. בכדי לבחור זן אחד או שניים לשתילה מסחרית באזור רמת נגב, צריך יהיה לבחור זן המביא לתוצאות יבול גבוהות או בינוניות אך עם איכות סבירה, כדוגמת הזן רותמי או דנדי. אנו עומדים לשתול מבחן זנים זהה, בעונה הקרובה, בכדי לחזור על הניסוי, אלא שכעת אנו מכינים את השתילים בתחנת הניסיונות, בעקבות מחסור במשתלות לשתילי תות.